

Povinnosti provozovatelů dětské letní rekreace

Povinnosti provozovatelů letní dětské rekreace vyplývají ze zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 258/2000 Sb.“) a z prováděcí vyhlášky č. 106/2001 Sb., o hygienických požadavcích na zotavovací akce pro děti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška č. 106/2001 Sb.“).

Zotavovací akce:

➤ je organizovaný pobyt 30 a více dětí ve věku do 15 let na dobu delší než 5 dnů, jehož účelem je posílit zdraví dětí, zvýšit jejich tělesnou zdatnost, popř. i získat specifické znalosti nebo dovednosti.

Pořádající osoba je povinna zajistit požadavky:

- na umístění
- na zásobování vodou
- na odstraňování odpadků a splaškových vod
- na prostorové a funkční členění staveb a zařízení, jejich vybavení a osvětlení
- na ubytování
- na úklid
- na stravování
- na režim dne

Další povinnosti pořádající osoby (dále jen „PO“):

PO je povinna 1 měsíc před zahájením akce ohlásit místně příslušné hygienické stanici:

- termín a místo jejího konání
- počet dětí zúčastněných na zotavovací akci
- způsob jejího zabezpečení pitnou vodou (v případě, že pitná voda není zabezpečena osobami uvedenými v § 3 odst. 2 zákona č. 258/2000 Sb., musí být součástí oznamovací povinnosti také protokol o kráceném rozboru jakosti pitné vody, který nesmí být starší 3 měsíců
- způsob zajištění stravování účastníků zotavovací akce

PO je dále povinna zajistit instruktáž všech fyzických osob činných na zotavovací akci (s výjimkou zdravotníka) o:

- hygienických požadavcích na tyto akce
- předcházení vzniku a šíření infekčních onemocnění a jiných poškození zdraví
- základech první pomoci

PO může na zotavovací akci přijmout pouze dítě, které:

• je zdravotně způsobilé k účasti na ní a podrobilo se stanoveným pravidelným očkováním nebo má doklad, že je proti nákaze imunní nebo že se očkování nemůže podrobit pro trvalou kontraindikaci. Zdravotní způsobilost dítěte a posudek vydává registrující poskytovatel zdravotních služeb v oboru praktické lékařství pro děti a dorost. Posudek má platnost po dobu jednoho roku od data vystavení, pokud během této doby nedošlo ke změně zdravotní způsobilosti dítěte.

• nejeví známky akutního infekčního onemocnění a ve 14 kalendářních dnech před odjezdem nepřišlo do styku s fyzickou osobou nemocnou infekčním onemocněním nebo podezřelou z nákazy ani mu nebylo nařízeno karanténní opatření. Tyto skutečnosti potvrzuje v písemném prohlášení zákonný zástupce nebo fyzická osoba, kterou zákonný zástupce dítěte písemně zmocnil. Toto potvrzení nesmí být starší než 1 den.

Fyzická osoba, která je činná na zotavovací akci jako dozor nebo zdravotník, musí splnit následující podmínky:

- musí být zdravotně způsobilá. Zdravotní způsobilost posuzuje a posudek vydává registrující poskytovatel zdravotních služeb v oboru všeobecné praktické lékařství. Posudek má platnost 2 roky od data vystavení, pokud během této doby nedošlo ke změně zdravotní způsobilosti fyzické osoby. Tato povinnost se nevztahuje na profesionální pedagogické a zdravotnické pracovníky.

Zdravotník:

➤ je fyzická osoba, která získala způsobilost k výkonu zdravotnického povolání lékaře, zubního lékaře, všeobecné sestry, porodní asistentky, zdravotnického záchranáře nebo zdravotnického asistenta, dále fyzická osoba, která absolvovala kurz první pomoci se zaměřením na činnost při zotavovací akci a student oboru všeobecné lékařství nebo zubní lékařství po úspěšném ukončení 3. ročníku.

Povinností zdravotníka je:

- péče o zdraví všech účastníků po dobu konání akce
- kontrola hygienických požadavků na zotavovací akce
- kontrola dodržování zásad osobní a provozní hygieny při stravování, kontrola zdravotních průkazů u osob činných při stravování
- účast fyzických osob, které splnily podmínky účasti na akci
- převzetí posudků a prohlášení o zdravotní způsobilosti dětí, fyzických osob
- vedení zdravotnického deníku a seznamu účastníků, výpisů z posudků o zdravotní způsobilosti dětí a fyzických osob – uchování těchto dokumentů po dobu 6 měsíců od skončení akce
- vybavit lékárníčku
- sestavit, upravit jídelníček a režim dne dětí
- informovat zákonné zástupce o zdravotních potížích, které dítě během akce prodělalo, o případném kontaktu s infekcí
- vrátit posudky o zdravotní způsobilosti zákonným zástupcům, popř. fyzickým osobám po skončení akce

Fyzická osoba, která je na zotavovací akci činná při stravování, musí mít:

- platný zdravotní průkaz
  - znalosti nutné k ochraně veřejného zdraví a tyto uplatňovat
- a dále musí
- dodržovat zásady osobní a provozní hygieny

Stavby či vyčleněné prostory, ve kterých se zajišťuje stravování pouze po dobu konání příslušné akce, musí splňovat požadavky stanovené v ustanovení § 7 vyhlášky č. 106/2001 Sb. Pokud je stravování poskytováno v provozovnách stravovacích služeb (restaurace, školní jídelny apod.) tyto musí být v souladu zejména s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 853/2004, o hygieně potravin, zákonem č. 258/2000 Sb. a souvisejících předpisů.

Stravování dětem:

- musí být poskytnuto 5 x denně,
- součástí snídaně musí být teplý nápoj,
- jedno z hlavních jídel musí být teplé
- nápoje musí být k dispozici po celý den

Jiné podobné akce:

➤ je organizovaný pobyt dětí v počtu menším než 30 dětí nebo po dobu kratší než 5 dnů, s výjimkou akcí pořádaných pro děti v poměru rodinném a obdobném

Povinnosti osoby pořádající jinou podobnou akci je:

- zajistit hygienicky nezávadný stav zařízení
- zajistit zásobování akce pitnou vodou tak, aby jí bylo dostatek k pití, čištění zubů, vaření, mytí nádobí, čištění pracovních ploch v kuchyni, osobní hygieně osob vykonávající činnosti epidemiologicky závažné a k provozu ošetrovny a izolace
- zajistit účast fyzických osob, které splňují výše uvedené podmínky.

Rady pro rodiče

Blíží se prázdniny a s nimi i zahájení letní táborevé sezóny pro děti. Moravskoslezský kraj tradičně především v oblastech Jeseníků a Beskyd každoročně hostí bezpočet dětských letních táborů. Pobyt na táboře přinese dětem nejen spoustu nových zážitků, ale získají také nové dovednosti, znalosti a zlepší svou fyzickou kondici.

Provozovatelé letní dětské rekreace mají zákonem o ochraně veřejného zdraví a prováděcím předpisem stanovenou řadu povinností. Mezi ty nejdůležitější patří zajistit:

- vyhovující umístění zotavovací akce
- zásobování vodou
- odstraňování odpadů a splaškových vod
- požadavky na prostorové a funkční členění staveb a zařízení, jejich vybavení a osvětlení
- ubytování
- úklid
- stravování
- odpovídající zdravotnickou péči
- režim dne tak, aby „tábor“ nebyl pouhým prázdninovým pohlídáním.

Důležitou radou pro rodiče tedy je:

Při výběru zotavovací akce či jiné podobné akce pro své dítě, kterou nabízí internetový vyhledavač, si ověřte:

- kdo tábor provozuje
- jeho kvalifikaci
- jaké jsou zkušenosti jiných rodičů
- za jakých podmínek bude tábor provozován (ubytování, stravování, zásobování pitnou vodou, zdravotní péče...), zvažte osobní návštěvu místa
- jaká bude náplň tábora - zda tuto Vaše dítě bude akceptovat
- zda byl tábor ohlášen místně příslušné krajské hygienické stanici - neoznamené tábory jsou předmětem častých stížností.

Pokud jste již pro své dítě tábor vybrali, zjistěte si:

- adresu tábora
- kontakt na hlavního vedoucího

Zejména zdravotníka informujte:

- o zdravotních omezeních Vašeho dítěte (alergie, užívání léků...)
- o fyzické zdatnosti Vašeho dítěte (plavec x neplavec)

V případě, že budete mít jakékoliv pochybnosti o zajištění, o průběhu daného tábora nebo Vaše dítě si bude stěžovat např. na nedostatek stravy, nadměrnou fyzickou zátěž, nedostatečné vybavení tábora apod. neváhejte nás kontaktovat na e-mailové adrese: michaela.pavelkova@khsova.cz, popřípadě ne telefonních číslech: 554 774 121, 606 704 864.

Rádi zodpovíme také Vaše případné dotazy.

Všem dětem přejeme pěknou táborovou sezónu 2016 plnou zážitků a nových kamarádů a rodičům návrat spokojeného dítěte z letního tábora.

Rizika spojená s letní dětskou rekreací

Letní tábory pro děti mají v Moravskoslezském kraji již dlouholetou tradici a jejich účelem je především zvýšení psychické a fyzické odolnosti dětí. Děti pobytem na táboře prožijí nejen spoustu zážitků, ale také získají nové dovednosti, znalosti a zlepší svoji fyzickou kondici. Záměrné vystavení určitému nepohodlí a mezním situacím je také učí, jak tyto, pro ně často nové, situace zvládat, čímž přispívají k posílení jejich vůle a odolnosti.

Pobyt dětí na zotavovacích akcích (letních táborech), v jednoduchých polních podmínkách, může přinášet riziko vzniku infekčních onemocnění, mezi která v první řadě patří zejména onemocnění přenášená vodou a onemocnění z potravin. Mikrobiologické **znečištění pitné vody** (bakteriemi, viry nebo prvoky) může po požití vyvolat infekční onemocnění zažívacího traktu charakterizované průjmami, nevolností, zvracením, bolestmi a křečemi břicha, případně teplotou. Proto je pořadající osoba povinna zajistit krácený laboratorní rozbor vzorku pitné vody, který nebude starší než 3 měsíce v případě, že se jedná o jiné než veřejné zásobování. Rozbor poskytne základní informaci o typu vody (pH, tvrdost, železo...), dále o její senzorické přijatelnosti (zákal, pach, chuť, barva), o možném ovlivnění povrchovou vodou (mikroskopický obraz, počty kolonií při 22°C a 36°C) a především o známkách fekálního znečištění (*Escherichia coli*, enterokoky, koliformní bakterie).

Dalším významným mikrobiologickým rizikem je **manipulace se stravou** a s tím spojená onemocnění z potravin. Původcem jsou nejčastěji bakterie (*Salmonella*, *Campylobacter*) nebo bakteriální toxiny. Tato onemocnění se projevují zejména průjmami, bolestí břicha, zvracením, teplotou. Strava na táborech je často připravována v jednoduchých, jak již bylo zmíněno polních podmínkách, proto zde musí platit alespoň základní pravidla. Prostory pro stravování, s výjimkou ohnišť, musí být zastřešeny a zabezpečeny proti nepříznivým zevním vlivům a musí zahrnovat alespoň prostory pro přípravu pokrmů, konzumaci, mytí nádobí a skladování potravin. V prostoru přípravy pokrmů nesmí docházet ke křížení současně prováděných čistých a nečistých činností, postupů a úkonů. Zásobování tábora musí pořadající osoba zajišťovat pravidelně, v přiměřeném množství. Potraviny musí být skladovány na stinném a pokud možno nejchladnějším místě, musí být chráněny proti jakékoliv kontaminaci a musí být dodržována doba minimální trvanlivosti či doba použitelnosti. Potraviny, které pořadající osoba nedokáže udržovat za podmínek požadovaných výrobcem, musí být nejlépe bezprostředně po nákupu tepelně upraveny a zkonzumovány – jedná se především o maso, vejce, zamraženou zeleninu. Doporučujeme, aby potraviny dovezené z domova a podléhající zkáze byly po příjezdu do tábora zlikvidovány. Samozřejmostí je, že k vaření, k očištění pracovních ploch, k mytí nádobí a k osobní hygieně kuchaře je používána pouze voda pitná. U dětí se předpokládá důsledná hygiena rukou, zejména po použití WC a před jídlem.

Dalším, hojně se vyskytujícím nepřítelem dětských táborů jsou **klíšťata, přenašeči klíšťové encefalitidy a lymfské boreliózy**. Za vhodné se považuje obléknutí dlouhých kalhot, jejichž nohavice se mohou zasunout do ponožek, popřípadě do bot a použití repelentů. Není vhodné si sedat nebo lehat do trávy. Po návratu do tábora je nutné pečlivě prohlédnout celé tělo. V případě prisátí klíštěte je nutné okamžitě odstranění a desinfekce místa prisátí.

V neposlední řadě by měla pořadající osoba **uzpůsobit psychickou a fyzickou zátěž dětí** jejich věku, schopnostem, možnostem a zdravotnímu stavu. Každý vedoucí na začátku tábora získává přehled zdravotních omezení jednotlivých dětí (alergie, dieta, povinné léky, psychické problémy), který je povinen bezprostředně nastudovat a účinně kontrolovat a tak předcházet zdravotním komplikacím.

Zvláštní důraz je také nutné klást na prevenci před úpalem v horkých dnech (pokrývka hlavy) a na [dodržování pitného režimu](#) (děti od 4 do 8 let – 1,6 l tekutin/den, děti od 9 do 13 let – 1,9 až 2,1 l tekutin/den, děti od 14 let – 2,5 l tekutin/den). Pitný režim je nutné dodržovat také při aktivním sportování či při hrách dětí, aby nedošlo k přehřátí dítěte.

Při pobytu dětí na tábore nelze [vyločit riziko úrazů](#). Účinně se jim dá předcházet pečlivou volbou programu (nepřipouštíme „bojovky“ spojené s házením předmětů po soupeřích, šermování s klacky apod.), neustálou přítomností vedoucího a v neposlední řadě adekvátním působením na děti samotné. Je vhodné také [prověřit plavecké schopnosti](#) jednotlivých dětí, už jen z důvodu, že neplavci mají často v kolektivu tendenci přeceňovat své schopnosti.

Z našich zkušeností vyplývá, že organizace i jednotlivci, připravující pro děti naplnění volného času o prázdninách, přistupují k tomuto úkolu ve většině případů velmi zodpovědně.

Případné Vaše dotazy zasílejte na e-mailovou adresu michaela.pavelkova@khsova.cz, popřípadě Vám je rádi zodpovíme na telefonním čísle 554 774 121, 606 704 864.

Všem provozovatelům přejeme hladký průběh táborevé sezóny 2016.